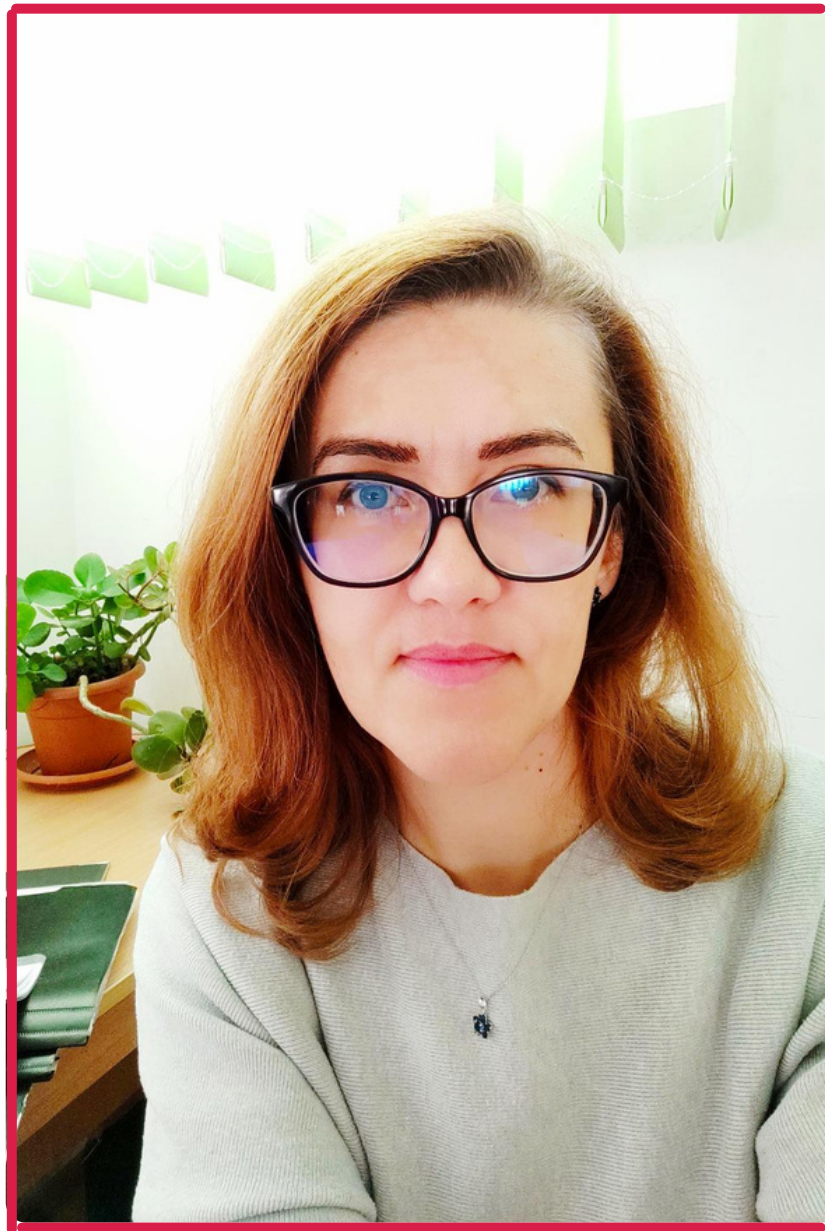

CARMEN ELENA ȘMIT

1. Ce anume v-a determinat să deveniți asistent social?

Am devenit asistent social datorită unor întâlniri magice, rare, unice, care mi-au schimbat traiectoria vieții, prin fire misterioase ale destinului. Eram în clasa a IX-a sau a X-a de liceu (1993), când împreună cu o prietenă, colegă de clasă, am devenit voluntare la un centru pentru copii cu dizabilități, situat în sat Ionășeni, comuna Vf. Câmpului, județul Botoșani. Atunci ne-am întâlnit și am lucrat cu voluntari din Marea Britanie și cu copiii de la Ionășeni, unii cu dizabilități severe. Au fost momente care m-au marcat profund și care m-au determinat să devin asistent social.

2. Când ați luat decizia de a deveni asistent social?

Experiența ca voluntară, începută în 1993, mi-a purtat pașii către asistența socială de mai târziu. Era la scurt timp după Revoluție, era pionierat în voluntariat, pionierat în art-terapie (singurele cărți erau în engleză, ni le traduceam singuri, fără calculator sau internet). "Terapia prin joacă în educație" (1994) a fost primul proiect la care am participat în calitate de traducător și voluntar. Din magia acelor clipe s-a născut alegerea profesiei de mai târziu. În anul 1996, am devenit studentă a Facultății de Filozofie din cadrul Universității "Al. I. Cuza" Iași, profil Psihopedagogie, secția Asistență Socială. Am absolvit în anul 2000 și apoi am plecat din România. Am revenit în țară opt mai târziu și asistența socială e parte din viața mea.

3. Ce înseamnă pentru dumneavoastră a fi asistent social?

Înseamnă să fii dispus la jertfă. Știu că unii spun că experiența ne învață să ne prețuim mai întâi pe noi înșine, să ne dozăm eforturile, să ne punem pe primul plan, dar pot să afirm că asistenții sociali cu vocație sacrificială inevitabil ceva din sine, pentru un ideal. Fie sănătate, fie viața personală, fie liniște, fie delimitarea granițelor personale în relații. Pentru că în profesia aceasta, suntem puternici pentru celălalt, suntem „susținători”, energici, entuziaști, iar o clipă mai târziu, constatăm că entuziasmul s-a construit pe castele de nisip, că celălalt nu poate/nu dorește să se schimbe, că "binele" nostru nu coincide cu "binele" lui. Sau pur și simplu te sufoci de câtă nedreptate și suferință există. Dar o iei de la capăt. Acest „de la capăt”, neobosit, iar și iar, presupune să te poți jertfi. Asistenții sociali, cei mai mulți, o fac.

4. Ca asistent social aveți ocazia de a întâlni oameni cu povești de viață impresionante. Care a fost povestea care v-a marcat?

Lucrez, în echipă, pe un proiect - "VENUS - Împreună pentru o viață în siguranță" (pentru detalii: www.anes.gov.ro), ca și consilier vocațional, proiect destinat victimelor violenței în familie. Unele cazuri mi-au rămas adânc imprimate în memorie. M-au frapat prin cruzime, violență, fragilitate... Noi, asistenții sociali, avem zone ale profesiei unde ne "mișcăm" siguri pe noi, empatici, intuitivi. Și se petrec lucruri minunate. Dar sunt și acele zone mlăștinoase, obscure, unde te oprești să tragi adânc aer în piept înainte de a "deschide ușa". Violența domestică/în familie este pentru mine o astfel de provocare. Mă marchează profund acele femei care rămân "de dragul copiilor" alături de un partener toxic. Se împacă de zeci de ori, iar violența exaladează la un nivel mereu mai ridicat, dacă prima împăcare e în urma „unei palme”, a 6-a, a 7-a împăcare are loc după tentativa lui de a o strânge de gât. Noi le spunem fără menajamente: "Data viitoare, copiii rămân fără mamă!". Deja e pe viață și pe moarte. Unele înțeleg. Altele nu...

5. Cât din această profesie credeți că este studiu, cât este vocație?

Toată viața am crezut că este în primul rând vocație, iar studiul are o pondere mai mică. În ultimii ani, am schimbat puțin balanța, acum cred că e nevoie de studiu foarte serios pentru a fi un bun asistent social, nu e suficient să “ai inimă bună” și să fii empatic. Trebuie să faci o analiză corectă a nevoilor, resurselor și problemelor, să evaluezi niște riscuri, să cunoști niște tehnici în abordarea persoanei din fața ta, să te dezvolți pe plan profesional și personal, să fii mereu în priză, să te pui sub semnul întrebării, să fii la curent cu tot ceea ce apare nou în domeniu.

6. Cum ați defini dumneavoastră asistența socială?

Asistența socială este profesia care poate provoca schimbarea. Poate împuternici oamenii. Sub îndrumarea unui bun asistent social, persoanele se pot descoperi pe sine, își recâștigă demnitatea, învață că merită mult! Își descoperă puterea interioară. Fac minuni apoi astfel de oameni, în mica lor comunitate. Și sunt mulți/multe. Pe aceste persoane mi-ar plăcea să se pună reflectoarele, în sensul bun. Pentru că de cele mai multe ori rămân mute, tăcute, anonime. Să nu alergăm numai după exemple dezumanizante. Persoanele care, cu ajutorul asistenților sociali, își descoperă resursele interioare, devin izvor de inspirație și putere personală.

7. Aveți un model de personalitate recunoscută la nivel național sau internațional care, deși nu este asistent social, prin acțiunile sale în folosul comunității, al omenirii, ar putea deveni oricând un exemplu pentru ceilalți?

Regina Maria, exemplu de eleganță, frumusețe, inteligență, putere și curaj. Primul Razboi Mondial o transformă în erou național, participă efectiv pe front, încurajează răniții și soldații, nu se teme de gloanțe, de epidemii, de răni sau de sărăcie. Simt că avea o energie aparte, că a iubit România, a fost prezentă și implicată în misiunea ei în țara noastră.

8. Cum v-ați dori să fiți tratat dacă dumneavoastră ați fi în situația de a beneficia de sprijin din partea unui asistent social?

Să fie prezent, să-l simt implicat, energic, să-mi transmită siguranță, încredere în sine și în profesie, stăpânire de sine. Să fie competent. Empatic. Știu că cer mult, dar un asistent social bun are numeroase abilități sociale și calități emoționale și profesionale peste medie. Să zâmbească.

9. Care e cea mai frumoasă lecție pe care ați primit-o de la semenii pe care îi aveți în grijă?

Din perioada în care am coordonat un centru pentru tineri cu dizabilități, pentru care s-au identificat locuri de muncă și s-au făcut pași pentru a dobândi abilități de viață independentă, am primit numeroase lecții. Cea mai frumoasă a fost să descopăr că persoanele cu dizabilități intelectuale, așadar cu o inteligență academică inferioară, au calități sufletești remarcabile, au spontaneitate emoțională, autenticitate, furiile sunt furii, bucuriile bucurii, nu falsifică un sentiment sau o emoție copleșitoare. M-au ajutat să mă conectez cu mine însămi, la un nivel emoțional profund, ceea ce a fost salvator într-o perioadă a vieții în care și pe plan personal, mă scufundam. Le sunt recunoscătoare.

10. Ca asistent social, ați simțit vreodată sentimentul de neputință în fața unei situații căreia v-ați fi dorit să îi găsiți o soluție, dar nu ați reușit?

Tot în perioada în care am coordonat acel centru pentru tineri cu dizabilități – august 2015 – august 2021, am primit și numeroase lecții amare, una dintre ele despre fragilitatea și toxicitatea relațiilor dintre cei “puternici”, dominanți și cei “slabi”, care au nevoie de protecție, platită însă cu un preț prea scump. A-i împuternici pe cei „slabi”, fragili, delicați, s-a dovedit a fi mai greu decât credeam, o luptă pierdută din start, cu un întreg sistem de fapt, din care nici măcar cei în cauză nu doreau să iasă. Consider că am eșuat aici, neputându-i proteja. Când am sentimente de neputință, când nu găsesc soluții, pur și simplu mă rog pentru acea persoană. Las totul în voia lui Dumnezeu.

11. Ce anume v-ați dori să se schimbe în acest domeniu?

Să existe asistenți sociali suficienți pe toate serviciile. În toate primăriile. Cazuistica e atât de complexă, de la copii abuzați, neglijați, situații în regim de urgență, persoane cu dizabilități, bătrâni singuri, abandonati. Volumul de muncă este încă mult prea mare pentru o singură persoană. Mi-ar plăcea să fim apreciați, văzuți și auziți. Să beneficiem noi înșine de consiliere, supervizare, de terapie, de psihoterapie, de grupuri de suport. Să se înțeleagă zbuciumul, munca, nopțile nedormite, weekendurile pierdute scriind rapoarte, sutele de telefoane, consumul psihic. Asistența socială să nu fie doar birocrație și teancuri de hârtii, ci intervenție reală, curajoasă, cu impact. Recompensa financiară să fie pe măsură. Salariile sunt în continuare dezarmant de mici, pentru cineva cu studii superioare și cu așa o misiune.

12. Care e mesajul dumneavoastră pentru cei care urmează să devină asistenți sociali?

Să-și iubească neapărat profesia. Dacă nu o consideră o binecuvântare, să fugă departe de ea. Să aleagă altceva. Aici nu îți petreci doar 8 ore/zi la serviciu. Ca asistent social, alături de ceilalți profesioniști cu care formezi echipa, porți cu tine amprenta lăsată de celălalt în inima ta, furiile și frustrările sale, suferința sa, tot acest balast emoțional pe care îl cari acasă. Chiar acum vin de la Rădăuți-Prut, direct de la Vamă, unde vin în sprijinul refugiaților ucrainieni, și port în mine imagini, întâmplări, despre care nu pot povesti imediat, abia mai încolo, dar care îmi dau seama că m-au răscolit pe dinăuntru, pentru totdeauna.

13. Motto-ul dumneavoastră în activitatea de asistent social este.....

“Ceea ce facem este doar o picătură în ocean. Dar oceanul ar fi mai mic fără această picătură”, Maica Tereza